

ПОНОМАРЕНКО Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені проф. О. І. Процевського, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, доцент кафедри правового регулювання економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, <https://orcid.org/0000-0001-6394-1834>

ВАГАНОВА Ірина Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового регулювання економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, <https://orcid.org/0009-0006-2373-1860>

МІНЕНКО Софія Іванівна, доктор філософії з менеджменту, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування, Державний біотехнологічний університет, <https://orcid.org/0000-0003-3033-1911>

ЧАСТКА У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА (КОРПОРАТИВНИЙ ПАЙ) ЯК ОБ'ЄКТ РЕЧОВИХ ТА ДОГОВІРНИХ ПРАВ

Пономаренко О.М., Ваганова І.М., Міненко С.І. Частина у статутному капіталі господарського товариства (корпоративний пай) як об'єкт речових та договірних прав.

Стаття присвячена визначенню правової природи та характеристики частки у статутному капіталі господарського товариства як специфічного об'єкта речових та договірних прав. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що аналіз корпоративного законодавства України не дає прямої відповіді на запитання про те, що ж є об'єктом корпоративного інвестування, у зв'язку з чим з'являються труднощі в розумінні як сутності, так і структури правовідносин, що виникають у зв'язку з вкладом особи до статутного капіталу господарського товариства. Не зважаючи на те, що корпоративні відносини мають специфіку, вони є видом цивільних відносин, а тому і розглядати їх необхідно в рамках усталених цивілістичних конструкцій. Об'єкт правовідносин є необхідним елементом структури правовідносин. Об'єктами правовідносин, у межах яких замість внесеного вкладу особа набуває частку в статутному капіталі юридичної особи та корпоративні права, є вклад (майно), що належить учасникові на речовому праві (зазвичай на праві власності), частка в статутному капіталі та корпоративні права. Частина у статутному капіталі господарського товариства є специфічним об'єктом у сфері речового та договірного права, що зумовлює необхідність закріплення щодо неї спеціального правового режиму. Автори прийшли до висновку, що саме частка у статутному капіталі господарського товариства є об'єктом цивільних прав. Специфіка цього об'єкта визначається тим, що частка є оборотоздатним майновим правом, що дає змогу їй бути об'єктом речових прав і предметом у сфері договірного права. У сфері речового права частка у статутному капіталі належить на праві власності учаснику, який зробив вклад до статутного капіталу господарського товариства. Якщо учасник господарського товариства перебуває у шлюбі і зробив вклад за рахунок спільного майна подружжя, то частка у статутному капіталі належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Таке розуміння частки як об'єкта права власності надає учаснику господарського товариства речово-правові механізми здійснення і захисту його права на частку (повнота повноважень і захист за допомогою речово-правових позовів). У сфері договірного права, специфіка частки як об'єкта цивільних прав впливає на визначення моменту переходу права власності на неї за договором. У зв'язку з чим пропонується у законодавстві зазначити як загальне правило, що момент переходу права власності на частку у статутному капіталі за договором визначається моментом його укладання, якщо інше не передбачене договором.

Ключові слова: частка у статутному капіталі господарського товариства, корпоративні права, речове право, договірне право, право спільної сумісної власності, речово-правові способи захисту, предмет договору, об'єкт цивільних прав.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Корпоративне інвестування давно стало звичним явищем у житті сучасних людей у всьому світі. Однак в Україні, як і в інших пострадянських країнах, корпоративне інвестування з'явилося відносно недавно, у зв'язку з чим правові відносини, що виникають у цій сфері, можна вважати новим об'єктом наукових досліджень, що робить його перспективним для дослідників.

Вивчення проблем корпоративного права у вітчизняній цивілістиці проходить дуже активно. Однак, незважаючи на популярність у науковому середовищі цього предмета дослідження, досі існує багато

невирішених проблем теоретичного характеру з найбільш основоположних питань корпоративного права. Це породжує проблеми як у сфері законодавчої діяльності (корпоративне законодавство доволі часто зазнає змін), так і в царині захисту корпоративних прав (Верховний Суд неодноразово змінював позиції в області корпоративних спорів, що робить судову практику несталою). І. В. Спасибо-Фатєєва, висвітлюючи цю проблему у короткому огляді корпоративного законодавства України із зазначенням принципових засад його переформатування, зазначає, що науковій дискусії та судової практиці доводять чималу кількість неоднозначних та

суперечливих підходів до тих чи інших етапів правового механізму здійснення та захисту корпоративних прав або прав учасників господарських товариств (корпорацій), до яких відносяться в тому числі і визначення належних об'єктів, суб'єктів, змісту та в цілому сутності правовідносин, що складаються при створенні або вступі особи до господарського товариства (придбанні акцій) [1, с. 14-15].

Однією з таких проблем, яка потребує і доктринального, і законодавчого, і судового розв'язання, є визначення правової природи частки у статутному капіталі господарського товариства. Як справедливо зазначає Ю. М. Жорнокуй, категорія частки у статутному капіталі господарського товариства є невирішеною та достатньо проблематичною, оскільки законодавство не визначає її правову природу, а в юридичній літературі до сьогодні не напрацьовано єдиного підходу до її розуміння [2, с. 37].

Можна сформулювати такі проблемні питання, відповіді на які дадуть змогу визначити правову природу частки у статутному капіталі юридичної особи: 1. Чи є частка у статутному капіталі господарського товариства об'єктом цивільних прав? І якщо так, то до якого виду об'єктів її слід віднести? 2. Як співвідносяться частка у статутному капіталі господарського товариства та корпоративні права? 3. Чи можна розглядати частку у статутному капіталі як специфічний об'єкт у сфері речового та договірної права?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми сутності та структури корпоративних відносин досліджують такі вчені, як: В. І. Борісова, Ю. М. Жорнокуй, О. Р. Кібенко, Л. В. Смітюх, І. В. Спасибо-Фатеева, Ф. М. Ханієва, С. І. Шимон та іншими. Однак, незважаючи на досить активне дослідження корпоративних правовідносин у науці, досі залишається дискусійним питання про те, що ж є об'єктом цих правовідносин та яка його характеристика у сфері речового та договірної права.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення правової природи та характеристики частки у статутному капіталі господарського товариства як специфічного об'єкта речових та договірних прав.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз корпоративного законодавства України не дає прямої відповіді на запитання про те, що ж є об'єктом корпоративного інвестування. Це створює труднощі в розумінні як сутності, так і структури правовідносин, що виникають у зв'язку із вкладом особи до статутного капіталу

господарського товариства. Слід погодитися з І. В. Спасибо-Фатеевою, що основні проблеми у сфері корпоративного права обумовлені тим, що корпоративне середовище, виникле, розвинулося та сформувалося як дещо відмінне від інших усталених цивілістичних інституцій [1, с. 16]. Однак корпоративні відносини є видом цивільних відносин, у зв'язку з чим їх необхідно розглядати в межах усталених цивілістичних конструкцій. І якщо йдеться про цивільні правовідносини, до якого б виду вони не належали, обов'язковим елементом їхньої структури буде об'єкт. Об'єкт правовідносин є необхідним елементом у структурі, оскільки винятково заради об'єкта суб'єкти цивільного права вступають у правовідносини. Не буває безоб'єктних правовідносин. Навпаки, найчастіше в цивільних правовідносинах виокремлюють кілька об'єктів. Це пов'язано з тим, що більшість цивільних правовідносин, у межах яких здійснюється обіг благ, є відплатними та еквівалентними, у зв'язку з чим у таких правовідносинах одне благо обмінюється на інше благо, і кожен суб'єкт замість передачі прав на об'єкт, який йому належить, розраховує отримати еквівалентний за вартістю об'єкт від іншого суб'єкта правовідносин.

У зв'язку з цим, учасник юридичної особи, передаючи право власності (або інше речове право) на вклад юридичній особі, розраховує отримати натомість еквівалентне благо. Заради отримання такого блага він і вступає у правовідносини з господарським товариством. Слід констатувати, що таким благом є корпоративні права. Відповідно до ч. 1 та 2 ст. 96-1 ЦК права учасників юридичних осіб (корпоративні права) – це сукупність правомочностей, що належать особі як учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику) юридичної особи відповідно до закону та статуту товариства. Корпоративні права набуваються особою з моменту набуття права власності на частку (акцію, пай або інший об'єкт цивільних прав, що підтверджує участь особи в юридичній особі) у статутному капіталі юридичної особи. У зв'язку з тим, що корпоративні права через відсутність оборотоздатності не є еквівалентними по відношенню до вкладу, вони не можуть бути єдиним об'єктом, права на який виникають в учасника господарського товариства замість вкладеного внеску. У зв'язку з цим (крім корпоративних прав) учасник також отримує частку в статутному капіталі господарського товариства.

Таким чином, об'єктами правовідносин, у межах яких замість внесеного вкладу особа отримує частку в статутному капіталі юридич-

ної особи та корпоративні права, є вклад (майно), що належить учасникові на речовому праві (зазвичай на праві власності), частка в статутному капіталі та корпоративні права.

За справедливим зауваженням Ф. М. Ханієвої, під вкладом до статутного (складеного) капіталу слід розуміти майно, що вноситься засновниками (учасниками) до господарського товариства. Тому вклад як такий не являє собою іншого об'єкта права, відмінного від того майна, що і є цим об'єктом [3, с. 248], а тому не становить інтересу для його дослідження як специфічного об'єкту в у сфері корпоративного права.

На відміну від вкладу, корпоративні права та частка у статутному капіталі є специфічними об'єктами цивільних прав. На це звертається увага в доктрині цивільного права. Так, І. В. Спасибо-Фатеева зазначає, що об'єктом правовідносин власності та обороту (договірних, спадкових), є акції/частки, а об'єктом корпоративних правовідносин є корпоративні права. Водночас корпоративні ж права та обов'язки є й змістом корпоративних правовідносин. При цьому самі по собі корпоративні права не відчужуються [1, с. 17].

Оскільки корпоративні права є необоротоздатними об'єктами, і, одночасно, вони складають зміст корпоративних правовідносин, то представляється доцільним, акцент у їх дослідженні зробити не на їх характеристиці як об'єктів цивільних прав, а на їх змісті (правах та обов'язків учасника), порядку їх здійснення та особливостях захисту. Однак між корпоративними правами та часткою у статутному капіталі господарського товариства існує тісний, нерозривний зв'язок, у зв'язку з чим дослідження частки у статутному капіталі як об'єкта цивільних прав у відриві від корпоративних прав є неможливим.

Зв'язок між корпоративними правами та часткою у статутному капіталі юридичної особи настільки сильний, що породжує змішування цих понять. І. В. Спасибо-Фатеева описуючі цю проблему, вказує, що змішання частки в статутному капіталі та корпоративних прав як об'єктів носить масштабний характер. Вона відмічає, що аналіз матеріалів судової практики свідчить, що в переважній більшості ці поняття ототожнюються – продаються і спадкуються як частки, так і корпоративні права. І навіть науковці висловлюються за те, що корпоративні права є об'єктом і як такий можуть відчужуватися [8, С. 115]. Так, Л. Сіщук наполягає, що доцільно було б визначати частку у статутному капіталі не через правову категорію «майнове право», а через поняття «корпоративні права», що наповнені

майновим змістом і переходять як єдиний оборотоздатний об'єкт від учасника товариства до інших осіб [4, с. 76]. З таким підходом, складно погодитися, оскільки корпоративні права містять не лише майнову складову, а і включають до свого змісту особисті немайнові права, які тісно пов'язані з учасником і правонаступництво щодо яких не можливе. Саме тому, більш обґрунтованої представляється думка О. Є. Кухарева, який підкреслює, що важливо розмежовувати поняття «право на частку» та «право з частки», що не є тотожними за своїм змістом. Об'єктом права на частку є частка у статутному (складеному) капіталі господарського товариства. Відносини, що виникають стосовно права на частку, не є за своєю природою корпоративними. Корпоративними є відносини, що пов'язані зі здійсненням корпоративних прав на участь в управлінні господарською організацією [5, с. 42].

Оригінальну думку щодо взаємозв'язку корпоративного паю (частки у статутному капіталі господарського товариства) та корпоративних прав висловлює Л. В. Смітюх. Вона пише, що «корпоративний пай (частка), є оборотоздатним символом (транзитивним знаком) корпоративних прав, він не містить корпоративні права, не є їх оболонкою, корпоративні права не є складовими або частинами корпоративного паю (частки), корпоративний пай (частка) і корпоративні права не співвідносяться як частина і ціле, або як форма і зміст: корпоративний пай (частка) посвідчує корпоративні права в обороті і цим уможлиблює їх відчуження: він фактично заміщує для нас посвідчені корпоративні права у тому, що стосується аспекту їх оборотоздатності (таке розуміння засноване на засадах семіотики – науки про знаки)» [6, с. 190].

Таким чином, слід зазначити, саме частка у статутному капіталі господарського товариства є самостійним оборотоздатним об'єктом цивільних прав, права на який виникають у зв'язку із внесенням вкладу учасником господарського товариства. На це вказує і Ю. М. Жорнокуй, який пише, що «частку у статутному капіталі господарського товариства слід розуміти як самостійний об'єкт цивільних прав» [1, с. 40].

За своєю правовою природою частка у статутному капіталі господарського товариства належить до "безтілесних" речей - майнових прав, що й дає змогу їй бути об'єктом як речових прав, так і предметом договірних прав.

Частка у статутному капіталі як об'єкт речових прав. Частка у статутному капіталі господарського товариства належить учаснику, який зробив вклад до статутного

капіталу господарського товариства, на праві власності, що дає можливість учаснику захищати права на частку речово-правовими способами. Так, у разі невизнання прав на частку суб'єкт має право пред'явити позов про визнання права власності на частку в статутному капіталі, у разі незаконного заволодіння часткою іншою особою - віндикаційний позов. Можливість використання для захисту права на частку речово-правових позовів підтверджується і в правових позиціях ВС.

Так, у Постанові КГС ВС від 23.12.2020 у справі № 910/14516/18 Верховний Суд зазначив, що захист порушених прав особи, що вважає себе власником майна, яке було протиправно відчужене, можливий шляхом пред'явлення віндикаційного позову до набувача цього майна з підстав, передбачених статтею 387 ЦКУ [7].

Частка у статутному капіталі господарського товариства може бути також об'єктом права спільної власності подружжя. Це відбувається, якщо внесок був внесений за рахунок спільного майна подружжя. Це надає тому з подружжя, який не є учасником господарського товариства, певні механізми захисту у разі поділу спільного майна подружжя, або розпорядження часткою без його згоди.

У питанні поділу майна подружжя, до складу якого входить частка у статутному капіталі господарського товариства, актуальним є вирішення питання, чи є частка у статутному капіталі подільною або неподільною річчю. Аналіз корпоративного законодавства дає змогу дійти висновку, що частка у статутному капіталі належить до подільного об'єкта. Так, відповідно до ч. 1 ст. 21 Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» учасник товариства має право відчужити свою частку (частину частки) у статутному капіталі товариства оплатно або безоплатно іншим учасникам товариства або третім особам. Однак, представляється, що в галузі сімейного права, доцільно в законодавстві встановити спеціальний правовий режим неподільності частки у відносинах, пов'язаних з поділом спільної власності подружжя, який діятиме у випадках судового поділу майна за відсутності домовленості між подружжям. Такий режим дозволить передати частку в статутному капіталі тому з подружжя, якому належать корпоративні права, а іншому з подружжя отримати компенсацію половини вартості цієї частки під час поділу спільного майна подружжя. Однак, це не виключає можливості поділу частки за договором між подружжям. Тобто правовий режим неподільності частки не може бути імперативним.

Частка у статутному капіталі як предмет договірних прав. Розпорядження часткою у статутному капіталі здійснюється в межах типових договірних конструкцій - договору купівлі-продажу, договору дарування тощо і позбавлене будь-яких особливостей, що підтверджується і в правових позиціях Верховного Суду. Так, Велика Палата Верховного Суду у постанові від 08.09.2020 у справі № 916/667/18 та Судова Палата для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду у постанові від 07.10.2021 у справі № 925/1382/19, вирішуючи спори у подібних правовідносинах, виходять з того, що до договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі Товариства застосовуються загальні положення про купівлю-продаж. При цьому за їх думкою, норма частини першої статті 692 ЦК України містить загальне правило про оплату товару після його прийняття, і із змісту та характеру корпоративних прав не випливає неможливість застосування цієї норми до договору купівлі-продажу частки [8].

Однак не можна не звернути увагу на той факт, що певна специфіка частки у статутному капіталі як предмета договірних прав є. Вона виражається в тому, що частка у статутному капіталі є майновим правом. Тому і в доктрині цивільного права, і судовій практиці дискусійним є питання щодо моменту переходу прав на частку за договором. До 2021 року правову Позицію Верховного Суду можна проілюструвати на прикладі справи 911/1149/19 від 24.02.2021, де зазначено, що згідно з частиною 1 статті 334 Цивільного кодексу України право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передавання майна, якщо інше не встановлено договором або законом. А у постанові від 10.10.2019 у справі № 911/2218/18 Верховний Суд зробив висновок, що право власності на частку в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю у третьої особи виникає з моменту укладення договору, якщо інше не встановлено домовленістю сторін. Суд підкреслив, що закон не пов'язує момент виникнення права участі у товаристві з обмеженою відповідальністю з моментом державної реєстрації відповідних змін у складі учасників товариства з обмеженою відповідальністю [9].

Але 8 червня 2021 року у справі 906/1336/19 Велика Палата зазначила, що відступлення частки у статутному капіталі є правовим механізмом, за яким відбувається її відчуження на підставі договору купівлі-

продажу, міни, дарування або іншого зобов'язального договору. Наслідком відчуження частки є набуття іншою стороною договору права на частку. Договором може бути передбачено, що право власності на частку переходить до набувача з моменту підписання договору, однак для переходу володіння часткою є необхідним волевиявлення обох сторін щодо цього. Передання частки від учасника набувачу може бути, зокрема, кінцевим етапом виконання договору (наприклад, після сплати покупної ціни), що можливо значно пізніше від укладення зобов'язального договору. Відтак акт приймання-передачі частки є документом, що відображає волевиявлення сторін щодо передання володіння від учасника товариства до набувача частки [10]. Таким чином, ВС, по-перше, визначив, що право власності на частку до набувача переходить з моменту укладення договору лише у випадках, коли це прямо зазначено у договорі. В інших випадках діє загальне правило про перехід права власності за договором з моменту передання частки; по друге, ВС розмежував перехід права власності та перехід володіння на частку. Якщо право власності може переходити з моменту укладення договору, то перехід володіння визначається моментом підписання акту приймання-передачі.

З урахуванням специфіки частки як об'єкта цивільних прав, а саме того, що за своєю правовою природою вона відноситься до майнових прав («безтілесного майна»), напевно чи можна застосовувати до визначення моменту переходу права власності загальне правило про традицію. У зв'язку з чим

необхідно у законодавстві зазначити як загальне правило, що момент переходу права власності на частку у статутному капіталі за договором визначається моментом його укладання, якщо інше не передбачене договором.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Усе викладене дає змогу дійти висновку про те, що саме частка у статутному капіталі господарського товариства є об'єктом цивільних прав. Специфіка цього об'єкта визначається тим, що частка є оборотоздатним майновим правом, що дає змогу їй бути об'єктом речових прав і предметом у сфері договірних прав. У сфері речового права частка у статутному капіталі належить на праві власності учаснику, який зробив вклад до статутного капіталу господарського товариства. Якщо учасник господарського товариства перебуває у шлюбі і зробив вклад за рахунок спільного майна подружжя, то частка у статутному капіталі належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Таке розуміння частки як об'єкта права власності надає учаснику господарського товариства речово-правові механізми здійснення і захисту його права на частку (повнота повноважень і захист за допомогою речово-правових позовів). У сфері договірних прав, специфіка частки як об'єкта цивільних прав впливає на визначення моменту переходу права власності на неї за договором. У зв'язку з чим пропонується у законодавстві зазначити як загальне правило, що момент переходу права власності на частку у статутному капіталі за договором визначається моментом його укладання, якщо інше не передбачене договором.

Література.

1. *Спасибо-Фатеева І.В.* Архітроніка корпоративного права. Короткий огляд корпоративного законодавства України із зазначенням принципових засад його реформатування. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія. Харків: ЕКУС, 2021.
2. *Жорнокуй Ю.М.* Частка у статутному (складеному) капіталі господарського товариства як об'єкт цивільних прав. *Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 96-й річниці від дня народження О.А. Пушкіна* (Харків, 21 травня 2021 р.).
3. *Ханієва Ф.М.* Правочини з внесення вкладів до господарського товариства: монографія. Харків: Екус, 2021.
4. *Сіцул Л.* Корпоративні права як об'єкт цивільного обороту. *Університетські наукові записки*. 2020. Том 19. № 1 (73). С. 67-76.
5. *Кухарев О.Є.* Правовий режим частки у статутному (складеному) капіталі господарського товариства у сфері інвестиційної діяльності. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Сер.: Юридичні науки*. 2023. Том. 34 (73). № 4. С. 41-45.
6. *Смітюх Л.В.* Корпоративний пай (частка) як об'єкт речових прав у контексті новітньої судової практики Верховного Суду. *Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія*. Харків: ЕКУС, 2021.
7. Постанова КГС ВС від 23.12.2020 у справі №910/14516/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93783641>.
8. Постанова КГС ВС від 15.12. 2021 у справі № 922/3274/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102267070>.
9. Постанова КГС ВС від 24.02.2021 у справі № 911/2218/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95305157>.
10. Постанова КГС ВС від 8.06.2021 за справою № 906/1336/19.
11. *Спасибо-Фатеева І.В., Смітюх А.В., Кібенко О.Р.* Частка у статутному капіталі як об'єкт права. Нетипові об'єкти. Харків: ЕКУС, 2022.

References.

1. *Spasybo-Fatieieva, I.V.* (2021). *Arkhitrionika korporatyvnoho prava. Korotkyj ohliad korporatyvnoho zakonodavstva Ukrainy iz zaznachenniam pryntsyrovnykh zasad joho pereformatuvannia. Korporatyvne pravo kriz' pryzmu sudovoi praktyky.* [Architecture of corporate law. A brief overview of the corporate legislation of Ukraine with an indication of the principles of its reformatting. Corporate law through the lens of judicial practice]. EKUS. Kharkiv. Ukraine.
2. *Zhornokuj, Yu.M.* (2021). «A share in the statutory (composite) capital of a business partnership as an object of civil rights». *Problemy tsyvil'noho prava ta protsesu.* [Chastka u statutnomu (skladenomu) kapitali hospodars'koho tovarystva iak ob'iekt tsyvil'nykh prav]. Proceeding of the Materials of the Materials of the nauk.-prakt. konf., prysviach. 96-j richnytsi vid dnia narodzhennia O.A. Pushkina (Kharkiv, 21 travnia 2021 r.).
3. *Khaniiieva, F.M.* (2021). *Pravochyny z vnesennia vkladiv do hospodars'koho tovarystva.* [Transactions on making contributions to a business partnership]. Ekus. Kharkiv. Ukraine.
4. *Sischuk, L.* (2020). «Corporate rights as an object of civil turnover». *Universytets'ki naukovy zapysky.* Vol. 19. № 1 (73). pp. 67-76.
5. *Kukhariev, O.Ye.* (2023). «The legal regime of a share in the authorized (compounded) capital of a business company in the field of investment activity». *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Ser.: Yurydychni nauky.* Vol. 34 (73). № 4. pp. 41-45.
6. *Smitiukh, L.V.* (2021). *Korporatyvnyj paj (chastka) iak ob'iekt rechovykh prav u konteksti novitn'oi sudovoi praktyky Verkhovnoho Sudu. Korporatyvne pravo kriz' pryzmu sudovoi praktyky.* [Corporate share (share) as an object of property rights in the context of the latest judicial practice of the Supreme Court. Corporate law through the lens of judicial practice]. EKUS. Kharkiv. Ukraine.
7. Postanova KHS VS. [Resolution of the KGS of the Supreme Court]. dated December 23, 2020 u spravi No910/14516/18. Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93783641>.
8. Postanova KHS VS. [Resolution of the KGS of the Supreme Court]. dated December 15, 2021 u spravi № 922/3274/20. Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102267070>.
9. Postanova KHS VS. [Resolution of the KGS of the Supreme Court]. dated February 24, 2021 u spravi № 911/2218/18. Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95305157>.
10. Postanova KHS VS. [Resolution of the KGS of the Supreme Court]. dated June 8, 2021 za spravoiu № 906/1336/19.
11. *Spasybo-Fatieieva, I.V., Smitiukh, A.V., Kibenko, O.R.* (2022). *Chastka u statutnomu kapitali iak ob'iekt prava. Ne-tyповi ob'iekty.* [A share in the authorized capital as an object of law. Unusual objects]. EKUS. Kharkiv. Ukraine.

Abstract.

Ponomarenko O., Vahanova I., Minenko S. A share in the authorised capital of a business entity (corporate share) as an object of property and contractual rights.

The article aims to define the legal nature and characteristics of a share in the authorized capital of a business entity as a specific object of property and contractual rights. The relevance of the research topic is because the analysis of Ukrainian corporate legislation does not provide a direct answer to the question of what the object of corporate investment is, and this creates difficulties in understanding both the essence and structure of legal relations arising from a person's contribution to the charter capital of a business entity. Even though corporate relations have specifics, they are civil relations and should be considered within the framework of established civil law structures. The object of legal relations is a necessary element of the structure of legal relations. The objects of legal relations in which a person acquires a share in the charter capital of a legal entity and corporate rights instead of a contribution are a contribution (property) owned by a participant based on a right in rem (usually based on ownership), a share in the charter capital and corporate rights. A share in the charter capital of a business entity is a specific object in the field of property and contract law, which necessitates a special legal regime for it. The authors conclude that it is a share in the charter capital of a business entity that is the object of civil rights. The specificity of this object is determined by the fact that a share is a tradable property proper, which allows it to be an object of property rights and a subject matter of contract law. In property law, a share in the charter capital belongs to the shareholder who has contributed to the charter capital of a business entity. If a shareholder of a business entity is married and has contributed at the expense of the marital property, the share in the charter capital belongs to the spouses based on the right of joint ownership. Understanding a share as an object of property rights provides a company participant with substantive legal mechanisms for exercising and protecting its right to a share (full powers and protection through substantive legal claims). In contract law, the specifics of a share as an object of civil rights affect the determination of the moment of transfer of ownership under a contract. In this regard, the legislation should state as a rule that the moment of transfer of ownership of a share in the authorized capital under a contract is determined by the moment of its conclusion unless otherwise provided by the contract.

Keywords: share in the charter capital of a business entity, corporate rights, real law, contract law, right of joint and several ownership, remedies in rem, subject matter of a contract, object of civil rights.

Стаття надійшла до редакції 04.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Пономаренко О.М., Ваганова І.М., Міненко С.І. Частка у статутному капіталі господарського товариства (корпоративний пай) як об'єкт речових та договірних прав. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 5-6. С. 75-80.

Ponomarenko O., Vahanova I., Minenko S. A share in the authorised capital of a business entity (corporate share) as an object of property and contractual rights. Actual problems of innovative economy and law. 2023. No. 5-6, pp. 75-80.